

Szerkesztőség, kiadó-
hivatal és nyomda:
Cluj-Kolozsvár, St. Baron
L. Pop (Brassai-utca), 10.

Telefon:
Szerk. és kiadóhivat.
9-77

És. N. Sz. — — — 2-4
Egyes szám ára pályaszer-
vényen és vidéken 5 lej
Bukarestben is 5 lej

1927. május 31. Kedd
SUDAPZET
Diszkrét 2. II. 8.

KÉPELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Romániában	
Egész évre	— — 1150
Félévre	— — — 600
Negyedévre	— — — 320
Egy hónapra	— — 110

*

Csehszlovákiában	
Egy hónapra	Ck 40—
Egyes szám	— — 3—

1927 május 31. Kedd

Cluj-Kolozsvár * X évfolyam * 121 szám

5687 Ijjár 29

A király felszólította a pártokat igyekezzenek nemzeti kormányt alakítani

A fővárosi sajtó napok óta ismét egyre sürűbben foglalkozik egy nemzeti kormány közeli megalakításának kérdésével, sőt egyes lapok már nemcsak általánosságban írják a kérdésről, hanem konkrét adatokat is közölnek arról, hogy a sokat emlegetett nemzeti kormány milyen összetételű lesz. Az erről szóló sajtóközlemények hangja annyira határozott és precíz részletekre is kiterjeszkedő, hogy a verziók mögött ezuttal mégis rejtőznie kell valamely reális magán.

A kormány ugyan még a délelőtti folyamán a hivatalos távirati iroda útján cáfolta ezeket a híreket és leszögezte, hogy a kormány tovább folytatja az ország vezetését a parlament és a király bizalma alapján. A hivatalos kommunikáció szerint ezek a tendenciózus rezsimváltozásról szóló hírek nemzeti parasztpárti forrásból származnak, amelynek érdekük, hogy a nagyközönség körében a nyugtalanság érzését keltsek fel.

De a hivatalos cáfolat ellenére, a ma délutáni lapok, közöttük egy a kormányhoz igen közelálló is, a leghatározottabban fentartják a

nemzeti kormány megalakításáról szóló híreket, sőt a sorok között bizonyos nagyon súlyos okokra is céloznak, amelyek halaszthatatlan sürgössé teszik a pártok kibékülését és egységes nemzeti kormány megalakítását. A kormány hivatalos lapja, az „Indreptarea” egyik mai cikkében, amelyben szokatlanul élesen ítéli el a vasárnapi diákzavargásokat, ugyancsak arra hivatkozik, hogy az olyan rendkívül súlyos helyzetben, mint a mai, nem szabad a társadalmi harmóniát ilyen megbontó jelenségeknek előfordulniok.

Nem tudjuk, hogy mik azok a momentumok, amelynek alapján a kormány lapja ilyen pesszimistikusan ítéli meg a helyzetet, de kétségtelen, hogy ezek a sajtóhangok idézhetnek elő nyugtalanságot a lakosság széles rétegeiben. Szükséges volna, hogy a kormány úgy a nemzeti kormány, mint az általános helyzet kérdésében precíz és félremagyarázást nem tűrő nyilatkozattal megnyugtathatná a közvéleményt. A legújabb politikai kombinációkról szóló jelentéseink itt következnek:

A „Viitorul” jelentése szerint a király tisztázni akarja a politikai helyzetet, felhívást intézett a miniszterelnökhöz és a politikai pártok vezéreire, jussanak meg egyeztetésre egy nemzeti kormány megalakítására nézve. A „Viitorul” hozzáteszi, hogy a még ma is nehéz időkben, amelyeket az ország át él és amelyeket még át fog élni a végleges konszolidációig, feltétlenül bizonyos, hogy ilyen kollaboráció képes csak megkönnyíteni a jelenlegi helyzet tisztázását.

A „Politica” megerősíti a „Viitorul” híreit, az „Adeverul” pedig azt írja, hogy autentikus híreket kapott napirenden lévő készülő nagy politikai eseményekre vonatkozólag. Biztos, — írja az „Adeverul” — hogy szombaton a király annak a kívánságának adott kifejezést Averescu előtt, kísérelje meg nemzeti kormány alakítását és egyúttal megbizta Hiotu udvari minisztert, közölje a pártvezérekkel azt a kívánságát. Bratianu Jonel, aki egész héten florica-i birtokán tartózkodott, ma hirtelen visszatért a fővárosba és hosszabb tanácskozásokat folytatott barátaival. Ezekből a tanácskozásokról úgy látszik, hogy Bratianu a nemzeti parasztpárttal való együttműködést is szükségesnek ítéli meg. Az „Adeverul” mindezekhez hozzáteszi, hogy a miniszterelnök ma délután találkozik Bratianu Jonellel. Averescu Bratianunak ajánlania fel ezen a megbeszélésen a nemzeti kormány elnökségét.

Az angol-orszag diplomáciai viszony megszakítása nem érinti Romániát

A nemzeti kormány megalakulásának okáról és céljairól eddig csak ellenőrizhetetlen és hivatalosan egyáltalában meg nem erősített feltevések vannak forgalomban. Az egyik verzió szerint, amely azonban nem látszik túlságosan komolyan, a nemzeti kormány megalakítására az impulzust voltaképpen az angol-orszag diplomáciai viszony megszakítása és e megszakítás folytán létrejött új külpolitikai helyzet adja. Ezeket a híreket nem is annyira a belföldi körök terjesztik, hanem a külföldi sajtó importálja Romániába, amely az angol-orszag diplomáciai viszony megszakításából messzemenő következtetéseket von le Románia szempontjából is, sőt egyes külföldi lapok olyan híreket is lansziroztak, hogy Románia részleges mozgósítást rendelt el.

Hivatalos körök azonban kategórikusan cáfolják a német és magyar sajtónak az orosz-angol szakítással kapcsolatban Románia magatartására vonatkozó híreit.

A többi, részben állampolitikai kérdések körül mozgó verziók között nem utolsó helyen áll az a feltevés, hogy a nemzeti kormány eszméjének propagálása és a gyakorlatba való átvitelének kísérlete tulajdonképpen nem is

idők parancsa, hanem liberális manőver, mert a liberális párt, amely eddig is csupán helytartójának tekintette az Averescu kormányt a hatalom polcán,

most ilyen módon akarja újra megszerezni a maga számára a kormány rudját.

Hogy a liberális párt a parlamenti ülészek berekesztése óta állandóan lesben áll és csak a kínáló alkalmat várja, annak bizonyítéka az is, hogy Bratianu Jonel, amikor a parlament törvényjavaslatot akart megszavazni, amely Averescu miniszterelnöknek, mint a király által kinevezett ezredtulajdonosnak vezérlőtábornoki jogokat biztosított volna, rögtön akcióba lépett és ez a megmozdulása majdnem a kormány életébe került.

A kormány csak úgy tudta elkerülni a krízist, hogy az ominózus paragrafust önként módosította.

A belpolitikai élet eseményeihez tartozik az is, hogy Bratianu Jonel napok óta Bukarestben tartózkodik és lakásán permanens tárgyalásokat folytat párthíveivel a nemzeti parasztpárttal való fúzió ügyében. A liberális párt erdélyi tagjai nem látják szívesen ezeket a tárgyalásokat, amelyeknek sikerétől a maguk erdélyi

hegemoniáját féltik és Lepadatu volt kultusz² miniszter, aki egyébként az erdélyi tagozat² elnöke, Kolozsvárra kongresszust hívott össze.

Ennek a kongresszusnak az volna célja, hogy szembe helyezkedjék a fúzió kérdésében a párt elnökének határozatával.

Hogy a nemzeti parasztpárt hogyan fogja fogadni a liberálisok ajánlatát, az egyelőre még bizonytalan. Annyi tény, hogy a Dan Sever csoport könnyen kapható volna a fúzióra, míg Maniu törzskara, valamint a nemzeti parasztpárt regáti blokkja és a liberális párt között nehezen áthidalható antagonizmus áll fenn.

A nemzeti párthoz közelálló körökben arra számítanak, hogy ez alkalommal Maniu és közvetlen környezete is szívesebben lesz hajlandó komoly tárgyalásokra, mert a párt jelentős többsége megunta az évek óta tartó és teljesen kilátástalannak látszó ellenzéki szerepet. A párt vezetőségének ezenkívül számolnia kell azzal a szomorú tapasztalattal is, hogy minden eredménytelen fúziós tárgyalás és

minden sikertelen kormányrakerülési kísérlet után, mint természetes kísérő jelenség ütötte fel a fejét a pártban a disszidens hajlandóság.

Maniu nagyon jól tudja, hogy pártjának kompakt egységét csak akkor tudja maradéknélküli épségben megőrizni, ha a közeljövőben közelebb tud kerülni a tényleges hatalomhoz. Félő, ha a liberálisokkal való tárgyalással szemben Maniu ridegen elutasító álláspontot tenne magáévá, vagy ha ezek a tárgyalások eredményre nem vezetnének, úgy a Dan Sever frakció, amely emlékezetesen a tavalyi nyári parlamenti szünet alatt Szovátán szötte a liberálisokkal való fúzió tervét, leszakadna a párttól és a liberálisokhoz csatlakozna. A Dan Sever frakció pedig egy számban, mint kvalitásban figyelemreméltó erőt képvisel, úgy, hogy leszakadásuk súlyos veresztességet jelentene.

Szó van azonban arról is, hogy az erdélyi nemzeti párt az esetleges fúzió esetén a liberális párt erdélyi korifeuszainak, akik valamikor a nemzeti pártnak tagjai voltak, feláldozását kívánná, hogy ezzel a maga presztizsét megvédelmezze. Nincs kizárva, hogy a liberálisok erdélyi vezetői tisztában vannak a nemzeti parasztpárt eme intenciójával és éppen ez magyarázza meg, hogy Lepadatu és hívei mindenáron meg akarják hiúsítani a tárgyalások megindulását is.

— Minden rendzavarás nélkül zajlottak le a bolgár választások. Szófiából jelentik: Vasárnap teljes rendben zajlottak le az országos választások. Az eddigi ismeretes adatok alapján a kormány újból megszerezte az abszolút többséget.

— Kétezer font sterlinget kapott a pozsonyi kommunista utlevélhamisítási panna főtettese. Pozsonyból jelentik: A rendőrségi nyomozás befejezés felé közeledik a kommunista utlevélhamisítási botrányban. A hamisításba bele van keverve a miskolci magyar rendőrség két tisztviselője is. A rendőrség ki-nyomozta, hogy Singer Jenő, aki a főszerepet vitte a hamis utlevelek megszerzése körül, Moszkvából legutóbb 2000 font sterlinget kapott, hogy ezen a pénzen ötven csehszlovák utlevelet szerezzen meg. A rendőrség ma szabadlábra helyezte Veresik kommunista főtítkárt és Holánové Mária kommunista agitátornőt és letartóztatta a kommunista párt futárját. Két pozsonyi kereskedőt is letartóztatott a rendőrség, de annyi bizonyos, hogy ezeknek a letartóztatásoknak nincs politikai háttere.

1927. május 30
Cluj

teknek, hogy Pap-u-
e orvos ur feljánta
ny lakásán, mint
tal igazolt szegény
lésben fogja része-

aink, kik nevezett
ni, forduljanak elő-
vonatkozó utalvá-

rósága nevében:
ertheimer Miksa
elnök

rosban két egymásba
arkettes, különbejá-
zoba, orvosi rende-
vágy irodának al-
s, kiadó. Cim a ki-
.

nes szakácsnét azon-
lépésre keresek. —
kiadóban,

szidolány, jobb ház-
ó, intelligens zsidó
oz ajánlkozik ház-
a, esetleg! — 2 gyer-
ellé. Fizetésre nem
l, csupán otthonra
ánásmódra vágyik.
szak Etelka, Oradea
ria 16.

Kép- selőket

s a külföldön is
ánbank (a cseh-
ák osztálysors-
fiókja). Üzlet-
: összes bank-
ek. Leveleket
y kereset" ci-
a Faktor" hir-
i iroda közve-
ratislava, Du-
hajeska 20.

ori-uton kiadó egy
fiatalembernek
adima nyomdában
on L. Pop 10.

z-járát naponta.
Borsáról Jacobe-
délután. Indulás
ból Borsára 8:30

ek. A május
rul Oficialban
ozat értelmében
rgia" rt. ken-
or"-festékgyár,
i Liebling köz-
& Co. cég
tolási törvény-

zügyminiszté-
t, hogy az ex-
leték alá esik,
hát vagonon-

Cluj

z itteni temető-
hogy a sírkő
jelentkezni szí-
ntját illető kér-
nen.

Kadisa, Cluj

t keres

pes

emélyi ada-
jék be az
dinand 23.

INNEN-ONNAN

Farkasgyermek. Mostanában divat farkasgyerekeket fölfedezni. Miawana környékén újabb megint fölfedeztek egy elvadult gyermeket, aki négykézláb mászik a földön, a térdein s a könyökein, csak füvet eszik és ha közelébe próbálnak menni mások, megharapja őket, mint valami farkas.

Erről a gyermekről a „Times“ már hónapok óta hasábot ír. Vajon micsoda ez a természeti csoda? Arra a föltevésre kell hajlani, hogy ezt az állatiadott gyermeket farkasok nevelték.

Indiában már sok ily farkas-gyermeket leltek. A vadászok, pásztorok, utazók egy nap rábukkannak egy elhagyott gyermekre, aki éveket él az ősbözötben, minden emberi társaság híján. Ez többnyire valamilyen farkas odvában huzza meg magát, valószínűleg a farkasokkal él együtt.

Ezek a gyermekek elsőknek hazulról, csalogatja őket a bozót csodája-retélye. Az indusok a mai drágaság idején nem sokat törődnek gyermekeikkel. Sok ilyen elkészült gyermek elpusztul. Tízével, százzal tűnnek el. Csak kevesen maradnak meg: ezek megtanultak együtt élni a farkasokkal.

Thomas W. Hockinson, India nagy ismerője így nyilatkozik a kérdéssel:

— Azt kell föltennünk, hogy az ilyen farkasgyerek először is farkaskölyköket talál, azokkal eljátszadozik. Mikor a szukafarkas visszatér barlangjába, megismerkedik a kis jövevényvel. Többnyire nem bántja. A himfarkas esetleg belemar a kis-gyermekbe, amint az ilyen farkas gyermekeken gyakran látható egy marás hege, de a gyermek kiheveri a sebet, hozzátörődik a környezethez, elfelejt leszélni, karjai meghosszabbodnak, nyak rugékonnyabbá válik, négykézláb járkal, körmei megnőnek és begömbülnek térdein-környékén kéreg képződik. Az ilyen gyermek nem tud mosolyogni. Ha az emberi társadalom rábukkan, megharapja azokat, akik hozzája közelednek, csodálatos ügyességgel szökdecsele.

Az a farkas-gyermek, akit most (április 5-én) találtak, olyan volt, mint egy állat. Csak egyetlen szót tudott hindosztán nyelven: „kenyér“ (croti). 1895-ben J. A. Broun két ilyen gyermeket talált egy barlangban. Csenevészek voltak, majdnem hülyék, négykézláb másztak, nem tudtak beszélni, úgy habzolták föl az ételeket, mint a vadállatok. 1867-ben két vadász egy másik ilyen gyermekre bukkant. Ezt Szombat-nak nevezte el. Minden kísérlet, hogy megszeliidítse, csődöt mondott. A gyermek lanként két lábán is járni kezdett, de bizonytalanul, tántorogva, mintha valami gázlón haladna át. Legszívesebben négykézláb ugrándozott. Harmincéves koráig élt ebben az elvadult állapotban.

Csang-Cso-Lin vacsorázik. A „Corriere della Sera“ leírja Csang-Cso-Lin egy estjét, melyet a pekingi követségen töltött. Itt a miniszter látta vendégül a köztársasági, északi Kina mindenható kormányzóját.

A telefon már jelentette, hogy a diktátor elindult hazulról. Az utcákon a „megbízható“ mukdeni csapatok álltak őrt. Csang-Cso-Lin páncélos automobilban robogott a miniszteri palota elé.

Előbb — kínai szokás szerint — beültette névjegyjét, melyet egy hirneves kínai piktor pingált. Csak aztán lépett be maga is fegyveres őrségével.

Ezuttal nem azt a pompás egyenruháját viselte, mely a közkézen forgó arcképein látható, hanem fekete brokát tunikát, atlasz-papucsot, fekete selyemsapkát, melynek hegyén gomb vöröslött. A nagy diktátor kicsiny termete görnyedt, arca olajosan sárga, hosszú, lógó bajsza alatt üres mosoly lebeg, szeme bandzsit. A karosszék felé közeledik, melyet fölajánltak neki s míg jobbra-balra hajlong, lábait meghajlítja, lassan ereszkedik le a székre.

Fia a kis marshall nincs Pekingben, ő a madzsuri csapatokat vezérli, hogy huszonöt éves homlokára babért szerezzen. Három barátja kíséri. Az első Fan-Fu-Tin, a politikai osztály főnöke, a második U-Zin, a politikai osztály főnöke, a harmadik Lian-Si-Y, a pénzügyi zseni, más néven a gazdagság Buddhája, aki olyan kövér, mint Buddha, de nem mosolyog oly nyájasan.

A vacsora európai fogásokból áll, bizonyos kínai motívumokkal. A diktátor szeret evés közben csevegni. U-Zin tolmácsolja szavait, mert Csang-Cso-Lin csak a vidéke kínai tájszólásait érti. Nagyon szeret játszani pokert és mahjongot, mikor játszik közönyös, szeme pillája se rebeg meg, ha 50,000 dollárt nyer, vagy vesz. Melegen érdeklődik az európai kártyajátékok iránt, a politikáról is beszél, de oly rejtélyesen fejezi ki magát, hogy nehéz eltalálni, mire céloz.

Csak egy dolgot nem rejt véka alá; azt, hogy gyűlöli az oroszokat. Halálos ellensége Moszkvána a bolsevizmusnak. Ellenfelei azt állítják, hogy meg akarja hódítani az egész Kínát, aztán fejére teszi a császári koronát. Egy új dinasztiát akar alapítani. Ő viszont folyton azt hangsúlyozza, hogy csak a bolsevizmus ellen védelmezi meg hatalmas hazáját.

A „kék“ törvény. Filadelfia a quakkerek, a methodista vakbuzgók városa, akik ugynevezett „kék“ törvényt (blue law) minden vonalon keresztülvizsik. Hétköznapokon vidáman élnek világukat, mulatnak, dinomdánomoznak, de vasárnap magukba szállnak. A filadelfiai vasárnapok sivataggá, pusztává teszik ezt a roppant várost. Vasárnap minden tilos. Még ásítani is.

Fraccaroli leírja, hogy mulik el egy vasárnap az Egyesült-Államok harmadik városában, melyet kétmillió ember lakik. Ilyenkor a városban nincs semmi. Angliának, Amerikának sok városa elhagyott vasárnap, de Filadelfia egyenesen sivár. Az utcák kihaltak. Azok, akik kimerészkednek, a falak mentén osonnak, mintegy bocsánatot kérve botrányos vakmerőségükért. A villamosok üresek. Még a vasárnapi lövészengelyeket is meg akarták tiltani,

de az indítványt elvetették. A quakkerek ennek ellenére ragaszkodnak tervükhöz nyilván ki is viszik, mert makacsok, könyörtelenek. Nem szabad újságokat olvasni, zongorázni, grammofonozni. Még a rádiózás is bűn.

A „kék“ törvény egyaránt érvényes az Egyesült-Államok minden városában, egyaránt tilalmaz minden vasárnapi foglalkozást, pénzszerzést, könyvedebb szórakozást, de csak Pennsylvya tartja meg ily szigoruan, főként Filadelfia.

A merev quakker-erkölcs lándzsát tör emellett is, hogy a nők szoknyája legalább pár centiméterrel hosszabb legyen, mint amilyent hordanak a bubifrizurás hölgyek. Az idősebb nők társaságokat alapítanak, hogy a jó erkölcsöt meghonosítsák. Folyton gyüleseznek, állítottokban, kurta szoknyákban, kifestve hatolnak be a báltermekbe, hogy ne vegyék őket észre, aztán egy ujjmozdulattal megállítják a zenét, prédikálni kezdenek a romlás ellen. A párok erre abbahagyják a táncot, körük csoportosulnak, teljes tisztelettel végighallgatják monológjukat, végül meg is tapsolják, aztán újra táncra perdülnek. A szónokoknak mindig nagy a „szónoki“ sikerük.

Felmentették Hadad zsidó korcsmárosát az izgatás vádjá alól

Silberberg Ignác pere a hadbíróóság előtt

(Cluj-Kolozsvár, május 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Egy Solem Alejchem-figura került ma a vádlottak padjára a kolozsvári hadbíróóság előtt. Illetőleg nem is a vádlottak padjára, mert a katonai igazságszolgáltatás paragrafusai nem olyan előékenyek, mint a polgári hatóságoké és így a mi vádlottunknak is tisztelettudóan állania kellett a hosszú asztal előtt, amelynél a II. számú tanács öt hadbírója foglalt helyet. Félelken és félszegen lép be a terembe, kis kerek fekete kalapját ügyetlenül fogja ujjai közé és szinte szalutálva emeli kezét zavarában fejéhez, hogy a hadbírókat köszöntse.

A községi korema és a politika

A vádlott neve, mint azt a személyi adatok felvételénél azonnal megtudjuk: Silberberg Ignác, Hadad községnek évek óta becsületes és közkedvelt korcsmárosa, akinek életében most gyűlt meg első alkalommal a baja a törvénnyel. A vádirat elmondja, hogy 1926 szeptember 3-án, napsugaras őszi délután, két hadadi paraszt: Balas Florea és Szabó György boroztak Silberberg Ignác korcsmájában. Borozás közben, pipaszó mellett szép sorjában megtárgyalásra kerültek a napi politika eseményei, különös tekintettel Hadad község szenzációira.

Ilyen szenzáció volt például az is, amit felháborodással vitattak meg a parasztok, hogy Jon Alvas, a község görögkeleti papja a község tiz lakosát feljelentette a kolozsvári hadbíróóságnál, hogy titkos vallási szektáknak tagjai.

A feljelentett parasztokat beszállították a kolozsvári hadbíróóság börtönébe

és azóta sem látták őket. A parasztok úgy vélték, hogy a lelkészt személyi bosszu vezette feljelentésében. A vitába bekapcsolódott az asztaltársasághoz csatlakozó Gheorghe Draghiciu csendőrmester, majd belevonták Silberberg Ignácot is.

— Nem látta, vajjon visszajöttek e azok, akiket lecsuktak Kolozsváron — kérdezte az egyik a korcsmárost.

— Nem láttam még őket. De miért is csukták le azokat?

Csönd.

— A pap csinálta, — véli az egyik hosszú szünet után a pipa mellől.

Silberberg Ignác, akinek asztalain viharznak el a kis község nagy eseményei, aki az évek során összeforrott a falu dolgaival, nem állhatta meg, hogy méltatlankodásának kifejezést ne adjon.

— Bizony ez csunya dolog — vélte. Fel kell akasztani az olyan papot, aki ártatlanul tömlőbe juttatja a hiveket.

— Ugyan egy már zsidó — vágta vissza a csendőrmester a pohár mellől — hiszen ti kezét csókoltok a papjaitoknak, miért szírod a másokét?

Evvél azután a diskurzus abba is maradt. Silberberg Ignác az új vendégek kiszolgálása után nézett, a többiek pedig folytatták a csöndes politizálást.

Két nap múlva azonban — mit tesz Isten — megjelenik a csendőrmester a korcsmában kész proces verbállal kezében, amelyben meg vagyon írva, miszerint Silberberg Ignác korcsmáros két tanu előtt szidalmazta a papságot, amelyet szerinte mind fel kellene akasztani. A proces verbálból hamarosan feljelentés, ebből pedig per lett és így került Hadad korcsmárosa ma délelőtt a hadbíróóság elé, hogy felekezett elleni izgatás vádjáért feleljen az igazságszolgáltatás előtt. A tárgyalás rövid volt, a vádlott elmondta bátortalan, de biztos hangon, hogy ő nem szidalmazta a papságot, távol áll tőle ilyen intenció. A tanuk igazolták, hogy

a hadadi pap nem járt el igazságon hiveivel szemben

és a hadbíróóság rövid tanácskozás után felmentette Silberberg Ignácot a vád és annak következményei alól.

Nemcsak a

kereskedőknek,

hanem az

iparosoknak

gyárosoknak

is fontos a

Vámtarifa

ismerete, mert ennek alapján kell kiállítani a luxus- és forgalmi-adó bevallási nyilatkozatokat.

A Dr. Bereczky-féle

Vámtarifa

pontosan és áttekinthetően közli az erre vonatkozó törvényt,

ára 350 lei

Kapható Clujon az Uj Kelet könyvostályában. — Máramarosszigeten: Fried Miksa, Str. Sincai No 36. — Oradea-maren Blum Zsigmond, Str. Vlaicu 51.

A német

A pénzkrízis
Megh

Berlin, május 30. A ügyminiszternek a nézése nem a legkedve történt. A berlini péz kezdő érezni a hatás krachnak, amelynek okai voltak, mint al A nagy megrázkódt Németország gazdaság van, amely március kezdett lenni a piac fedezetére és a külföldi tatására megindult előidézett depresszió áprilisban esedékessé Amióta a Dawes-terv az első alkalom, amik

Németország na
fizetett a repar
millió márkát

Es ez a hatalmas át külkereskedelmi mér amely áprilisban elé vagyis amikor a stag készletek amugyis Ez a helyzet a már folyamatoskennését vo tőzsdéken. Ugyaneke ezelőtt alacsony árfol papirokat is piacra d veszedelmet, amelybe piac, hanem a márka

A német pénzpia román kölcsöntárgyal márciusban érezhető jegyzése, amely jan havonta átlag 400 m márciusban 80, ápr esett vissza.

Április vége óta
investáltak

A pénzhiány egyre konjunktura miatt gyobb hitelekre volt a tőzsdétől, holott napra nagyobb össze lett a Birodalmi Banknak, energikusan kö tőzsei spekuláció el hiszen ez a spe piacot, hanem a val nak érdekében volt lékos megszorítására

A tőzsei áresések radnak hatás nélkül ezideig a nagy vesz hető rosszabbodás a líség terén. A vál tanácsos és dr. Sch

idejében megtet
kedéseket egy

Legfeljebb attól a pénz, illetve a B leszámítolási kamatl vezőtlenül befolyás ban a tőzsei oper lombard-hiteleket mezőgazdaság részé lom megszűnik. Kü árfolyamára gyakor nem lesz hosszú lel földi hitelek fog csönöket előteremte

a német piac
szonyba jut a

Ami a német p cióni illeti, a Dresd mann az, aki a kö szere külföldi tőke kamatozása külföld ország a maga exp jobb bizonyítéka a

A ponyva reneszánsza

Végre virul az irodalmi élet. A könyv kelendő lett, a kultúra és civilizáció szinte tropikus virágzásnak indult, — igaz, hogy egyelőre a ponyván. A háború és a háború előtti évek terméketlen korszaka után, amikor is a komoly irodalmi művek mintegy meghódítani látszottak az emberek érdeklődését, — most újra, soha nem remélt bőséggel lepték el a piacot a ponyva legragyogóbb termékei.

A szívek véres harcra birkózik a porondon, a kastélyok titkai megtáruznak a káprázó szemek előtt, Scherlock Holmes megoldja a banditák lélektani rejtélyét, ha tetszik: freudi alapon és mindezt olyan példányszámban és olyan tetszés mellett, amilyenre Goethe és Gottfried Keller művei is sárga irigységgel tekinthetnek. A ponyva meghódította a nép szívét, a nemzetközi proletártól a hóstáti kispapig, a trafikok olyan ostromnak vannak kitéve, mint a „Figaro“ szerkesztősége volt annak idején, mikor Dumas fils híres regénye, a „Gróf Monte Cristo“ folytatásokban megjelent.

A betű tehát hódító utra kelt, hogy meghamisítsa az életet, hogy hamis illúziókkal töltsen el a szomjas szíveket és mégis, mindezért nem egészen a ponyva, vagy a ponyva üzletes terjesztői a hibásak, hanem azok, akiknek számára a ponyva szükséglet lett újra. És sok tekintetben a „komoly“ irodalom bűnös ebben, mely gögös eksklusivitással zárkózott el és zárkózik ma is el a tömegek nevelése és a tömegek izlésének fejlesztése előtt, bűnös legfőképpen az iskolai nevelés és a társadalmi közhangulat, mely minden demokratizmusa, osztályharcra és választójogi egyenlősége mellett is, fétisként imádja a rangot, a gazdagok életét, a rablóromantikát, mely ezeknek a könyveknek lelkét teszi.

A ponyva a háború utáni dekultráltság szükségletét elégíti ki és hogy mennyire szükséglet, azt épen az bizonyítja, hogy minden oktroj nélkül vásárolják százazres példányszámokban ugyanott és ugyanakkor, ahol és amikor világirodalmi művek alig fogynak el pár száz példányban.

És valljuk be nagykétség nélkül: a ponyva nemcsak rombol, nemcsak hamis illúziókat fejleszt, hanem feladatokat is betölt: betüre szoktatja azokat, akik egyébként egyáltalán nem olvasnának, káros, eruptívásra törő energiákat köt le s amikor az alacsonyabb néposztályokat a grófi etikett hamisított kulisszái közé viszi el, — egyben finomító hatással van a durvább ösztönökre is, egy emelkedettebb világ atmoszféráját ismerteti meg azokkal, akikben erősen él a magasabb társadalmi osztályok utánzása vágya s mindent elkövetnek, hogy modorban, felfogásban ezekhez hasonuljanak.

Természetesen ez az igyekezet a valóságban sok ferdeséggel nyilvánul meg, a gondolkodásra, vagy a gondolkodási hajlamra is nyomasztó hatással van. Amolyan szellemi alkohol-féle a ponyva, de erre az alkoholra ma sokkal inkább szüksége van a tömegeknek, mit talán az ivásra szolgáló alkoholra, mert a sokféle világnézeti doping közepette, amikkel megváltásra törnek a különböző pártok demagógjai, — a ponyva rögtön megváltást ad nekik: elvezeti őket a szerelmi érvényesülés magaslataira, a társadalmi ellentéteket, melyeket tudományos művek és szocialista pártok bizonygatnak, — a ponyva egyszerűen oldja meg, — nevezetesen a paraszti Vénuszt bevezeti a grófi kastély nyoszolyájába, a soffőr karjaiba beledobja a csalódott hercegasszonyt s az éhező proletár szemei előtt a hajdan pertliárus dollármilliomos ragyogó karrierjét csillogtatja meg.

Hogy mindez kiáltó hazugság? Igaz, de korunk politikai élete a legeklatásabb példa arra, hogy soha még a tömegek annyira nem szomjazták kollektíve a hazugságot, mint ma s látva látjuk, hogy a politikai és a társadalmi érvényesülés útja a hazugság megszervezésén keresztül vezet.

A társadalomjavítók, reformerek, forradalmárok és művészek mai tragikumában kulminál, hogy

a hazugság helyett az álmokat akarták megszervezni.

Talán hiábavalónak látszó erőfeszítéseiket azzal korrigálhatnák, ha a ponyva megszervezésére koncentrálnák energiáikat; a ponyva mézédés, romantikus cselekvényeibe lopnák bele a magasabb gondolatokat, az emberibb eszményeket, egyszóval a leghuzagabb romantika csomagolásában tálalnak fel a valóság megszépítésére és megjavítására irányuló vágyaikat és álmaikat. Mert a kor, mely természet-szerűleg, zűlélt viszonyainkból kifolyólag kedvez a ponyvának, — mely nem más, mint irodalmi demagógia, — arra figyelmeztet, hogy a ponyva halatlan népszerűségénél és propagatív erejénél fogva nem lekicsinyelendő hatalom, amelyet jobb célok szolgálatába is lehetne állítani.

A ponyva népszerűsége azt is bizonyítja, hogy a lehetőség egy tömegművészet megteremtésére adva van s hogy ennek a tömegművészetnek a ponyvai könnyűség és a becsületes, komoly intenciók és tendenciák szintézisének kell lennie.

A ponyvát nem lehet egy kézlegyintéssel elintézni; népszerűsége memento, amelyre érdemes már egyszer minden nagykétség nélkül felfigyelni, még azoknak is, akik elefántesontornyokba gu-

Hindenburg hamisított aláírásával akarta becsapni a hadügyminisztériumot egy új köpenicki kapitány

Rengeteg hamisított csekket találtak nála

(Berlin, május 30. Az Uj Kelet tudósítójától.)

A múlt hetekben a berlini hadügyminisztériumban megjelent egy határozott, szinte parancsoló fellépésű fiatalember. A kapuban természetesen az őrtálló katoná megzöszlötta, hogy hová megy.

— Sürgős dolgom van, a miniszter ur ő excellenciájával akarok beszélni.

— Ő excellenciája még nincs itt.

— Nem baj; akkor az egyik osztályvezetőjével intézem el.

Ezzel egy nagy levelet mutatott fel.

A levél a birodalmi elnök, Hindenburg tábornagy irodájából származott, rajta volt a hivatalos pecsét, felírás.

— Azt hiszem, ez elég igazolás — szolt fen-sőbbiséggel a fiatalember és ezzel felment a lépcsőn.

— Melyik osztályban kezelik a bizalmas, a titkos ügyeket? — kérdezte az egyik ajtónállótól. Megmutatták neki.

A fiatalember az osztályvezető főrangú katonatiszt irodájában kellően igazolta magát és sürgős kihallgatást kért.

Megkapta.

— Ha megengedi, tábornok ur, előbb átnyujtom ezt a levelet.

Az egyik nagykövetség irodája figyelmébe ajánlotta a bizalmas ügyeket kezelő osztálynak Leskovsky Vladimirt, mint aki igen fontos szolgálato-kat tehet.

A tábornok előzékenyen helyet kínálta meg Leskovskyt.

— Miről van szó?

— Ez a rendelkezés mindent megmond, — felelte a fiatalember és átnyujtotta a birodalmi elnökségtől származó nagypecsétes levelet.

A tábornok felbontotta.

Az iratot maga az elnök, Hindenburg írta alá. Az ő kancellárjának pecsétjével volt ellátva.

— Önnek tehát fontos, titkos iratok vannak birtokában. Az elnök ur azt az utasítást adta, hogy vegyük meg. Mi az ára?

— 75.000 márka.

A tábornok bólintott.

— Rendben van. Holnap délelőtt hozza el az iratokat és az összeg rendelkezésére áll.

— Helyes. Kérnem kell azonban a tábornok urat, hogy valami előleget adjon. Mondjuk 5000

20%

árleszállítás mellett fest, tisztít, mos a

"CRISTAL"

gőzmosó-, vegytisztító- és kelmefestő-gyár. CLUJ Telefon 500.

Az ország nagyobb városaiban képviselve

Fióküzletek: Calea Regele Ferdinand 132.
Piata Mihailu Viteazul 4.
Str. N. Jorga 2.
Str. Regina Maria 9.
Calea Motilor 49.

bőzva, nem akarnak tudomást venni a tényekről.
Salamon László

márkát. Ennyire szükségem van. Elvégre a követ-ség ajánlása és az elnök ur leirata elég biztosíték.

A tábornok kissé gondolkodott.

— Nem áll az összeg ily hirtelen rendelkezésemre. Holnapra folyósítom az egészet.

A fiatalember távozott. A tábornok azután érdeklődött a követésnél, az elnök irodájában és csakhamar kiderült, hogy vakmerő csalásról van szó. Ugy az elnöki irat pecsétje, mint Hindenburgnak az aláírása hamisítottak. A hivatalos átiratok papírja, borítékja eredeti.

A szélhámós azonban, ugylátszik, megneszelt valamit, mert másnap hiába várta a tábornok és az értesített rendőrség. Nem jelentkezett.

A rendőrség teles erővel munkához látott, hogy a csalót elfogja. Sikerült is hamarosan kézrekeríteni. Ugyanis a délelőtti folyamán az egyik bankházból telefonáltak a rendőrségre.

— Kérek sürgősen detektivet.

A detektiv jelentkezett a bankban, ahol megtudta, miről van szó.

— Ez a fiatalember hamisított csekket akart beváltani — szolt a bankház tulajdonosa és egy nyugodtan cigarettázó fiatalemberre mutatott, aki a detektiv láttára mosolyogva vállat vont.

— Nem tehek róla, a csekk hamisított. Akkor engem is megcsaltak. Igazolom magam. Ime itt vannak irásaim. Remélem, ezek után távozhatom. A detektiv nem fogadja el az igazolórészeket.

— Majd a központban megnézzük. Kérem, kövessen.

Bevezette a fiatalembert a rendőrségre. Ott a nyilvántartóban utánanézték és hamarosan megállapították, hogy jó fogást csináltak. Fegyházbírságot, az egész országban körözött, veszedelmes csalót sikerült elfogni. Ugyazt, aki a hadügyminisztériumtól Hindenburg hamisított aláírásával a 75.000 márkát ki akarta csalni.

Leskovskynál — ez az elfogott neve — azután házmotózást tartottak és 30 darab különböző hamisított bélyegzőt, pecsétnyomót, különféle hatóságok borítékait, levélpapírjait találták. Azután reáakadtak egy könyvre, amelyben előkelő állásban levő személyek aláírásai voltak összegyűjtve.

— Ön alaposan felkészült szélhámosságaira! — jegyezte meg a rendőrség vezetője.

— Bizony sokévi munkám eredménye. Ebből látható, hogy pályámon nem oly könnyű boldogulni, mint azt sokan gondolják.

— Egyelőre tanulmányait nem folytathatja — jegyezte meg a rendőrfőnök.

Leskovsky börtönbe került. Ott várja meg ügyének törvényszéki tárgyalását, a mely után valószínűleg huzamosabb időre visszakerül a fegyházba.

Hölgyeim! Tavaszi kalap újdon-ságokat az és nyári

Ideal kalapszalón-

ban a legolesobban Reg. Ferd. 8. sz. szerezhetnek be

Alakítások és formálások a legujabb formákra 48 óra alatt készülnék

Motto: „Zongoravétel bizalom dolga“

Legnagyobb garancia erre a 38 év óta fennálló

TRISKA I. cég

kitűnő hirneve, mint egyetlen és legnagyobb szaküzlet Erdélyben. — FÖRSTER világmárka vezérképveleto.

CLUJ, Strada Saguna No 14.

Telefon 4-19

Pangra polgár helyze

(Cluj-Kolozsva dósítójától.) Csütö népszövetségi ligák tudvalevőleg a négy alakult társadalmi minden évben más-összeültni. A kongressus folyt le a ligák közlése, amelynek romániai zsidókérdés Rayssen pro-uniójának főtárgyalás helyzetéről, azaz zett panaszirat aláememényeket, külföldi sejt, David Falik halálát és más es-

A panaszok a palesztinai népszövetség, aki először a kormányhoz és a lomal szemben a Hangsúlyozza, hogy

beszéde nem támadás lennése, hogy a egy ki-

amely azonban ugy nem talált az ország tekintélyes szögof ezután kiegészítését a legutóbbi foglalt a román palesztinai népszövetség betervezett memoban ugyanis a rgyanusitást kockázlakossága a háborutanusított és legna-

Ezzel a gyanulassz, hogy a antio-

A román delegatorok provokációt Zirelsohn kiseney szédere hivatkozik talos lapban megkizárólag vádaskodás és bejelentette, hogy javaslatot fog a ko-

Disengoff felsőbukaresti egyetemkezett azt bizonyossága illojális az vallásával szembevolna és azt állította a legszabadabb feösszes vádak külföldcsupán és szerinteadatok, hogy ilyen kizárólag belpolitikai országon belül leállápontra helyezamikor Sir W. D. gol delegátusok a zeterül provokálta

A romániai z megindult vitát kisebbségi bizottség vezetője, dr. memorandumának amelyeket Pangra antiszemita lapok gumentumokat ledelegáció hozott tisztza képet nyHa a román ifjusnak a szájába, ajesztett elő, igazaz ez az ifjuság felengésekre és törkongresszuson emA párisi emig

Pangrafi rektor és Disengoff volt tel-avivi polgármester vitája a romániai zsidóság helyzetéről a népszövetségi ligák berlini kongresszusán

(Cluj-Kolozsvár, május 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Csütörtökön nyílt meg Berlinben a népszövetségi ligák nemzetközi kongresszusa, amely tudvalevőleg a népszövetségi eszme propagálására alakult társadalmi szervezetek legfőbb fóruma és minden évben más-más ország fővárosában szokott összejönni. A kongresszus hivatalos megnyitása előtt folyt le a ligák kisebbségi bizottságának kétnapos ülése, amelynek napirendjén többek között a romániai zsidókérdés is szönyegre került.

Ruyssen professzor, a népszövetségi ligák uniójának főtitkára jelentést tett a romániai zsidóság helyzetéről, az 1926 december 23-án beérkezett panaszirat alapján és felsorolja az ismeretes eseményeket, különösen a cuzista diákok kilengéseit, David Falik csernovici zsidó diák tragikus halálát és más eseteket.

A panaszok megindoklására dr. Disengoff, a palesztinai népszövetségi liga elnöke kapta meg a szót, aki először is köszönetét fejezte ki a román kormányának és a román népnek a cionista mozgalommal szemben taasított barátságos magatartásáért. Hangsúlyozza, hogy

beszéde nem akar a románság elleni támadás lenni, mert erős a meggyőződése, hogy az antiszemita terror csak egy kisebb csoport műve,

amely azonban ugyszólván semmilyen ellenállásra nem talált az országban, sőt terrorakciót gyakran igen tekintélyes személyiségek támogatják. Disengoff ezután kiegészítette Ruyssen professzor jelentését a legutóbbi eseményekkel és erőlyesen állást foglalt a román delegáció válasza ellen, amelyet a palesztinai népszövetségi liga által kidolgozott és beterjesztett memorandumra adott. Ebben a válaszában ugyanis a román delegáció azt a szörnyű gyanúsítást kockáztatta meg, hogy Románia zsidó lakossága a háboru alatt államellenes magatartást tanúsított és legnagyobbbrészt az ellenséggel cimborált.

Ezzel a gyanúsítással indokolja a válsz, hogy a háboru után fellángolt az antiszemita kurzus.

A román delegáció válasza továbbá zsidó agitátorok provokációról beszélt és ezzel kapcsolatban Zirelsohn kiseneyi főrabbi ismeretes szenátori beszédeire hivatkozik, amelyet nem engedtek a hivatalos lapban megjelenni. Disengoff ezeket az általánosító vádaskodásokat energikusan visszautasította és bejelentette, hogy ebben a kérdésben határozati javaslatot fog a kongresszus plénuma elé terjeszteni.

Pangrafi rektor vádjai

Disengoff felszólalására Pangrafi professzor, a bukaresti egyetem rektora kétórás beszédben igyekezett azt bizonyítani, hogy Románia zsidó lakossága illojális az országgal, annak kulturájával és vallásával szemben. Tagadja, hogy pogromok lettek volna és azt állította, hogy a zsidóság Romániában a leghabradabb fejlődési lehetőségeknek örvend. Az összes vádak külföldi személyek részéről jönnek csupán és szerinte nem a népszövetségi unió feladata, hogy ilyen vádakkal foglalkozzék, amelyek kizárólag belpolitikai természetűek és így csakis az országban belül lehet őket elintézni. Ugyanerre az álláspontra helyezkedett Villari olasz delegátus is, amikor Sir W. Dickinson és Sir W. Napier angol delegátusok a déltiroli német kisebbség helyzetéről provokáltak vitát.

A romániai zsidóság helyzetével kapcsolatban megindult vitát csütörtökön este folytatta a liga kisebbségi bizottsága. A csehszlovákiai zsidó kisebbség vezetője, dr. Emil Margulies is a román liga memorandumának vádaskodásai ellen beszélt, amelyeket Pangrafi rektor megismételt. Az összes antiszemita lapokban is mindig ugyanazokat az argumentumokat lehet megtalálni, amelyeket a román delegáció hozott magával Berlinbe. Ez az eljárás tiszta képet nyújt a felelősség tekintetében is. Ha a román ifjuságnak ilyen argumentumokat adnak a szájába, amilyeneket a román delegáció terjesztett elő, igazán nem lehet csodálkozni azon, ha ez az ifjuság feljogosítva érzi magát olyan kilengésekre és törvényellenességekre, amelyekről a kongresszuson említés történt.

A párisi emigráns oroszok ligájának képviselője,

Wichniak professzor azt indítványozta, hogy Bakker holland delegátus és a kisebbségek többi barátai, akik nemrég Déltiroiban jártak, látogassanak el Romániába is, ahol ne csak a zsidó, hanem az orosz kisebbség helyzetét is tanulmányozzák.

A népszövetségi ligák kisebbségi bizottságának

Lindberget Angliában is százezernyi főmegek ünnepelték

Coli elpusztulásáról pedig hiteles értesítés érkezett

London, május 30. Lindberg tegnap megérkezett a croydoni repülőtérre. Leszállását százezernyi embertömeg várta, élén a hatóságokkal és Houghton amerikai nagykövettel, valamint az angol aviatika vezetőivel. Lindberget ma György angol király kihallgatáson fogadta. A világhírű pilóta kijelentette, hogy június 6-án visszaindul Amerikába. Ezzel egyidejűleg a „Petit Parisien“ londoni tudósítója azt a jelentést teszi, hogy Coli repülőgépe az

tagjai között egyébként a következő zsidó delegátusok foglalnak helyet: Disengoff, a bizottság jegyzője, dr. Emil Margulies és dr. Karbach. A szociálgazdasági bizottságában dr. Goldhammer, a nevelésügyi és propaganda-bizottságban pedig dr. Morsinsohn palesztinai delegátus képviseli a zsidó ligát. Az utóbbi bizottság ülésén dr. Morsinsohn részletes referátumot tartott a palesztinai iskolarendszerről és arab-zsidó közeledésről.

A kongresszus megnyitása előtt az összes kisebbségi delegátusok értekezletet tartottak, amelynek elnökévé dr. Leon Motzkin párisi kiküldöttet választották meg. Az értekezlet kimondotta, hogy a kongresszuson az összes kisebbségek egységes eljárást fognak követni. Disengoffot a kongresszus elnökévé választották.

ir partoknál egészen biztosan elpusztult. Egy ir parasztagzda határozottan állítja, hogy május 9-ikén délelőtt sokáig látta egy repülőgép roncsait hanykolódnai a parton és erős benzinszagot érzett. Később a roncsok elsüllyedtek. A parton egy palackot találtak összetörve, amelyre a repülőgép nevének kezdőbetűi voltak feljegyezve. A tenger ezen a helyen 30—40 méter mélységű.

Japán is ratifikálja a beszarábiai egyezményt

Bucuresti-Bukarest, május 30. A „Lupta“ biztos forrásból nyert értesülése szerint a beszarábiai konvenció ratifikálása Japán részéről befejezett ténynek tekinthető. Tokióban csupán Románia új követének beiktatását várják, hogy a szokásos formalitásoknak eleget lehessen tenni.

Az orosz válaszjegyzék visszautasította Anglia összes vádjait és reméli a diplomáciai viszony helyreállítását

London, május 30. A szovjetkormány részletesen válaszolt Anglia ama jegyzékére, amelyben bejelent a Szovjetországgal való diplomáciai viszony megszakítását és megindokolja a szakítás szükségszerűségét. A szovjetkormány válaszában kifejti, hogy Anglia magatartása után a szovjetek természetserűnek veszik a szakítást, azonban a legerélyesebben visszautasítja Angliának a jegyzékben foglalt összes vádjait és kijelenti, hogy Oroszország sohasem szegte meg az angolokkal kötött egyezményét. A jegyzék annak a reménynek ad kifejezést, hogy rövidesen lehetséges lesz a szovjet és Anglia között a diplomáciai viszonyt újból helyreállítani.

Anglia szovjet-oroszországbani érdekeinek képviselőivel Norvégiát bízta meg, amely el is fogadta az angol érdekek képviselőjét. A

„Daily Telegraph“ hosszabban indokolja, hogy miért választotta Anglia Norvégiát szovjet-oroszországi érdekeinek képviselőjéül. Az indoklás szerint erre az elhatározásra az vezette Angliát, hogy Németország nagyon is intim viszonyban van Moszkvával és különben is is Németország kereskedelmi konkurrensé Angliának. Japán pedig túl messze van ahhoz, hogy hathatósan képviselhesse Anglia érdekeit Szovjet-Oroszországban. Ezért volt legcélszerűbb Norvégiát választani érdekeinek képviselőjéül.

London, május 30. A „Daily Telegraph“ Stockholmból érkező jelentések szerint arról értesül, hogy a szovjetkormány az angol-orosz diplomáciai szakítás hatása alatt elrendelte az öt legifjabb korosztály mozgósítását. Ugyanekkor a szovjetkormány elhatározta, hogy 200 millió aranyrubeles belső kölcsönt bocsát ki.

Az olasz delegátus botrányt provokált az Emberi Jogok Ligájáaak berlini kongresszusán

(Berlin, május 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Emberi jogokat védő Liga berlini kongresszusán az olasz és a holland delegátus hevesen összecsaptak a kisebbségekkel való bánásmód miatt. Az első ülésen ugyanis a déltiroli németek iskolatgye került szóba és ez alkalommal Bakker asszony, holland delegátus azt mondotta, hogy az olasz hatóságok még azt is megtiltják a szülőknek, hogy gyermekeiket, akiket olasz iskolába kényszerítettek, odahaza az anyanyelvükön tanítsák. A delegátusnak erre a kijelentésére az ülésen jelenlevő Pillaria olasz kiküldött izgatottan felugrott helyéről és ujjal a delegátus felé mutatva ezt kiabálta:

— Hazudik!

Az olasz delegátus sértő megjegyzése kinos izgalmat okozott az ülésen, amelyet csak félórás megszakítással lehetett folytatni. A folytatolagos ülésen Bakker asszony izgatottan egy papírt vett elő a zsebéből és azt az olasz delegátus felé lobogtatva így válaszolt Pillariának: — Itt van a bozeni prefektus hivatalos írása, amely megerősíti szavaimat!

Az olasz delegátus erre elvörösödött, de nem jött zavarba, mert harsány hangon kiabálta: — Tiltakozom az ellen, hogy az ülés Olasz-

ország belügyeibe avatkozzék. Az angol delegátus felszólalása csillapította le a kedélyeket, aki ugyanis annak a reménynek adott kifejezést, hogy Olaszország a jövőben remélhetőleg liberálisabban fog bánni nemzetiségeivel.

A kongresszuson nagy feltűnést keltett, hogy az olasz kormány megtagadta az utlevelet báró Strenbach Józseftől, a déltiroli németek egyik vezetőjétől, aki az Emberi Jogok Ligájának berlini ülésére akart utazni. Az indoklás szerint az Emberi Jogok Ligájának kongresszusán a nemzetiségi kérdést is megvitatják és az olasz kormány szerint nem kívánatos, hogy azon az olaszországi kisebbségek kiküldöttei is megjelenjenek.

Magyar Színház Mozgó

Különleges keleti tárgyú film:

A maharadsa kedvenc háremnöje

Főszerepben Gunnar Tolnaes és Karina Bell

Legközelebb: A cigánybáró. Lia Marával

0/0

est, tisztít, mos a

TAL

5- és kelmefestő-
Telefon 500.

osaiban képviselve

Ferdinand 132.
Viteazul 4.
a 2.
Maria 9.
r 49.

ást venni a tényekről.
Salamon László

akarta
egy uj

an. Elvégre a követ-
leirata elég biztosíték,
odott.

ly hirtelen rendelke-
az egészet.

tábornok azután ér-
elnök irodájában és
merő csalásról van szó.
mint Hindenburgnak
A hivatalos átiratok

gylátszik, megneszelt
várta a tábornok és az
ntkezett.

munkához látott, hogy
amarosan kézrekeríteni.
az egyik bankházból

ivet.
bankban, ahol meg-

isított csekket akart
tulajdonosa és egy
berre mutatott, aki a
állat vont.

kk hamisított. Akkor
m magam. Ime itt
k után távozhatom.
igazolórásokat,
egnézzük. Kérem, kö-

rendőrságre. Ott a
s hamarosan megáll-
tak. Fegyházviselt,
delmes család sikeres
minisztériumtól Hin-
a 75.000 márkát ki

fogott neve — azután
arab különböző ham-
különféle hatóságok
k. Azután reáakadtak
ő állásban levő sze-
rűjtve.
szélhámoságaira! —
tője.

eredménye. Ebből
ly könnyű boldogulni,

nem folytathatja —

Ott várja meg ügyé-
a mely után valószí-
kerül a fegyházba.

kalap ujdonsá-
gokat az
szalon-
Ferd. 8. sz.

málások
a alatt készülnek

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánsvégi zsidóság napilapja.
Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
Főelőszerkesztő: Marton Ernő.
Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

A mai naptár

Kedd
5687. Ijjár 29.
1927. május 31.

— Leszállították a kenyér és a fehér-
liszt maximális árát. A városi tanács árszabályozó bizottsága ma délelőtt tartott ülésén kilogrammonként 50 banival leszállította a fehér-
liszt és a kenyér árát. A liszt kilója angróban 15, a kenyéré 14 lej. Mérsékelték a marhahús árát is, a vendéglői árakat pedig 10 százalékkal csökkentették, miután a zöldségárak megolcsultak és a luxusadót eltörölték.

— Interpelláció a magyar képviselőházban egy szindarab miatt. Budapestről jelentik: Tegnapi a képviselőházban egy interpelláció hangzott el, amely Mészöly Gedeon szegedi egyetemi tanár darabjával foglalkozott, aki „Tótágas” című darabjában, amelyet a szegedi színházban előadtak, állítólag Nagyatádi Szabó István alakját gunyolta ki. Az interpellációra Klebelsberg Kunó közoktatásügyi miniszter válaszolt, aki kijelentette, hogy Mészöly levele alapján az ügy a legkorrektebbül tisztázva van.

— Nagy Endre konferált. Nagy Endre telt ház előtt konferált az elmúlt szombat éjszakáján a kolozsvári Magyar Színházban és meg kell állapítani, hogy a harmadfélórás előadás nem adta azt a fölvtanyozó, azt az elmebe és szívébe markoló hatást, ami a jeles szatirikus megnyilatkozásait nyomom követi. Nagy Endre ereje a politikai és egyéb közéleti fonákosságok szellemes megvilágításában merül ki és nem reá, hanem Magyarország mai közéleti viszonyaira jellemző, ha a művész e szférátüen kigunyolható közéletéről olyan hangfogón át merészkedik szólni, amely elnyeli a szellem minden hatóerejét. Régi, mondhatni, a kurzusnak mély tisztelettel és alázattal hódoló viccek kerültek elő Kohn Mórról, aki az izsáki és orgoványi állomásokon a nevét kiabálja. Szinte röstelkedve sütött el néhány szellem-rakétát a közérkölcseről szóló új törvényről, a hatalmon lévőknek a numerusz klauzusról való véleményét pedig egy képviselőjelölt csavaros, ravasz, suta beszédébe aprította bele féltékeny mókázással. Azonban az előadás maga irodalmi volt és élvezetes, különösen azokban a részében, amelyekben az író egyuttal a színészt reprezentálta. Elvezetesen mutatta a költőtáncos példáján az erőltetett írásnak groteszk kinézetét és nagyon jó volt a képviselő maszkjában. A közönség szívesen és melegen tapsolt az írónak.

— Eljegyzés. Fellner Bertus Vatradornei Blau Manó Bistrita jegyesek.

— Ismét kihallgatták Siegescu egyetemi tanárt. Budapestről jelentik: A klinikai szén-szállítások ügyében tegnap ismét kihallgatták Siegescu egyetemi tanárt és a klinikának szent szállító társaság több alkalmazottját.

— Schultze család és sikkasztás miatt feljelentette Mischnajevszkyt. A Schultze-
ügy immár valóságos tengeri kigyóvá dagadó vizsgálatában ma újabb, nem annyira szenzációs, mint érdekes fordulat következett be. A német „bankár”, akit csak a napokban lepleztünk le a Németországban megérkezett akták alapján, ma a börtönből feljelentést tett fogolytársa: az első kolozsvári kölcsönközvetítő: dr. Mischnajevszky Emánuel ellen család és sikkasztás miatt. Schultze szerint Mischnajevszky dr. azzal hitette, hogy Romániában kölcsönöket fog tudni elhelyezni, holott ez nem volt lehetséges, viszont ezen a címen pénzeket vett fel tőle, amelyeket nem fizetett vissza. Hogy Schultze miért nem tudott kölcsönöket elhelyezni, az köztudomású és az egész felje-

lentés — ugylátszik — nem egyéb egy átlátszó trükknél, amellyel a kétségtelenül zseniális szélhámos megkísérli elterelni a nyomozó hatóságok figyelmét az ő viselt dolgainak egyre jobban dagadó dossziéjától. Drágusan vizsgálóbíró egyébként ma délelőtt hallgatja ki az ügyben dr. Prie Octavian képviselőházi alelnököt, Esca Aurel bankigazgatót és Venter dr. ügyvédet, akiket Schultzenek Bukarestben sikerült tévuttra vezetni.

GRADO tengerifürdő
TRIEST-nél
HÄNDLER-Pensio (Villa Lydia). Szigoruan orth. rituális konyha. — Saját metsző. — Mérsékelt árak.
Bejegyezve a „Hamburger Verein für Rituelle Speisehäuser“-nél.

Róth

cipész-nél
Szép-u. 2. sz.
alatt készülnek
a legújabb
divatu
cipő-
különleges-
ségek

Fényképészek, amatőrök

fényképészeti cikkek legelőssbban a Bernát papirosáruházakban szerezhetik be. Cluj, (Kolozsvár) Fötér 29.) Kérjen árjegyzéket. A világhírű Imperial lemezek gyári lerakata

Royal írógépnek egy-váltós portabelje.

Megjelent az amerikai
Kapható: Goldstein, Oradea. Standard, Cluj. Meteor, Timisoara írógépvalalatoknál

Önre is ráfér

a tanulás. Szerencsére ne számítson, intézze sorsát tudással. Küldjön bélyegben azonnal 20 lejt a négy nyelvű Ex Libris havi könyvismertető folyóirat egy számaért Lepage-hoz, Cluj

„Brennabor” gyermek kocsi

volt és marad
a legjobb.

Kizárólag kapható

Herkules Áruház
Cluj, Cal. Reg. Ferdinand 12.

Árjegyzék díjtalan. — Vizsenteladónak nagy árkedvezmény

SPORT

Vasárnapi sportesemények

KAC—Haggibbor 4:0 (0:0). A Kinizsi kikapott a Slaviától. A kolozsvári tenniszbajnokságok

(Cluj-Kolozsvár, május 30. Az Uj Kelet tudósítójától.) A román bajnokcsapat, a Kinizsi, mint az előrelátható volt, nem tudott ellenfelet lenni a rutinizottabb, kiforrottabb és technikásabb Slaviának, amely gépies, idegőrlő precíz játékkal kifulladásztotta az óriási ambícióval küzdő Kinizsit, majd biztosan és fölényesen győzte le. Kolozsváron a Haggibbor veresége keltett általános meglepetést, de mindenesetre újabb bizonyítékát szolgáltatva annak, hogy a technikai felsőbbséghez még szív és szerencse is szükséges, mert enélkül eredménytelen és meddő marad a csiszolt tudás és technika. Annál élvezetesebb látványt nyújtott a Haggibbor tornászainak szereplése. Részletes eredményeket alább adunk:

Temesvár. Slavia—Kinizsi 2:0 (0:0). A cseh exbajnok a vöröscsillagos Slavia tartalékolt csapattal is gyönyörű játékot produkált és biztosan győzött az ugyancsak tartalékkal szereplő Kinizsi fölött. Puc és Svoboda rugták a gólokat, utóbbi a mérkőzés utolsó percében.

Kolozsvár. KAC—Haggibbor 4:0 (0:0). A Haggibbor Sternberggel, Róthtal és Grünbaummal, a KAC Fazakas és Szücs RMS játékosokkal megerősítve állt ki. Az első félidőben a nagy technikai fölényben játszó Haggibbor szinte megszakítás nélkül uralja a mezőnyt, de akciót fatális balszerencse kísérte. A 4. percben Grünbaum beadását Róth a kifutó kapus feje fölött az üres kapu mellé fejeli, miközben a kapustól arcába kapott ütéstől megsérül oly súlyosan, hogy a mérkőzés további részében már csak statisztált. Szünet után a szív és lélek nélkül, láthatóan elbizakodottan játszó Haggibbor kiejti kezéből az iniciatívát, a KAC felnyomul és a Pollák—Wesel háttérpár súlyos hibái után tizenegyesből Szaniszló, majd Rakitovszky (2) és Lakatos révén újabb gólokat ér el. A Haggibbor a félidő második részében is dominálja a mezőnyt, de Róth fejese a belső kapuéről pattan ki, Reményi pedig két lépérről kapu fölé lö. A mezőnyben is kimagaslott Klein bravuros játéka, kivülről Sternberg, Fahn és Rosenteld, a KAC-ból pedig a közvetlen védelem, Schultz és Rakitovszky váltak ki. Fazekas ezuttal is durvaságával tüntetett. Bonciucat dr. kiválóan vezette a fair mérkőzést, amelyet nagyszámu és előkelő publikum nézett végig.

A mérkőzés előtt és a szünetek alatt a Haggibbor 30 tagu tornászgardája szerepelt lovon, nyújtón és korlátón. A tornások bámulatos precizitással keresztülvitt, artisztikus mutatványai a közönség osztatlan tetszését váltották ki, amely állandóan tapssal kísérte a mutatványokat. A tornászgarda kiváló szereplése Tischler Béla dr. és Wesel Károly szakosztályvezetők munkáját dicséri.

Vidéki eredmények:

Marosvásárhely. Maros—MSE. 2:0 (1:0).
Nagyvárad. Törekvés—Bihorul 3:1. (2:0, bajnoki, bíró Ellender. A Törekvés ezen győzelmével pontvesztés nélkül nyerte meg a váradi bajnokságot. A szatmári alkerület bajnoksága még nem nyert befejezést és ennek győztesével vivandó döntőmérkőzésen fog eldőlni a kerület bajnoksága.

NSC—Amatőrök 5:0 (1:0), bajnoki.
Bukarest. Juventus—AMTE 3:3 (3:1). Barátságos, bíró Alexandrescu. Az AMTE a második félidőben hatalmas erőfeszítéssel egyenlített.
Arad. Gloria CFR—Jiul 3:1 (0:1), bajnoki, bíró Fövényi.
Petrozsény. CAMP—AAC arad 3:1 (0:0). Barátságos, bíró Ágoston.
Vulkán. Mineral—ATE 1:0 (0:0). Bajnoki, bíró Sebesan.

Külföldi eredmények:

Bécs. Az Osztrák Kupa döntőmérkőzését 40.000 főnyi közönség előtt a Rapid megérdemelten nyerte meg 4:2 (2:1) arányban az Ausztriával szemben.
Budapest. Vasas—Nemzeti 1:1 (1:0).
Ferencváros—Bástya Szeged 0:0.
III. ker. TVE—Budai 33-asok 3:0 (2:0).

Ujpest—Kispest
Szombathely.
garia 2:1 (2:1).

Devecseri Arad női tennisz
Réthi MSE a férfi garda

Tegnap este részvéri kerületi tennisz váratlan eredményt hozott általános meglepetéssel. Haggibbor talant el, aki ragyogó Rosinnét U. és feszítő és izgalmas kényszerített és ez lett. Ez a győzelem a hatalmas fejlődő mos versenyző rö— drive-jai, back—és tempóbirása oly készségről tettek versenyzői karriercincinak.

A férfi egyes helyi versenyző: got, korát meghaladta. A II. osztályban Heller dr. győzött. Heller I. ben második helyen Farkas Olgával szemben részletes méltatás kezdő eredményeképpen.
Férfi egyes I. MSE. 2. Bolintinea és dr. Lám MSE. 6:2, 6:2.

Férfi páros I. tány—Sirb kapitány MSE, 3. Razvan Bolintineanu U. MSE. 3:6, 6:3.
Női egyes I. Haggibbor. 2. G. M. Kovács Irén MSE. 6:3, 6:3.

A döntőküzdel zajlott nagy publikum előtt eredményezett.
Női páros I. Haggibbor. 2. Giurgiu MSE. 6:1, 6:3.
Férfi páros II. merjai II. KAC. MSE. 6:3, 6:3.
Vegyes páros Haggibbor. 2. Lő MSE. W. O.
Női egyes II. I. Haggibbor. 3. V. TC.
Döntő: 6:2,

Nyom

gyári raktár
LE

Cluj. A világ legjobb jén jegyzéket. Posta

Tav
ujdo

me
NEUMANN M
fiu-
Piata

Ujpest—Kispest 5:2 (2:1).
Szombathely. Sabaria Szombathely—Hun-
garia 2:1 (2:1).

Devecseri Anci (Haggibbor) lett a női teniszbajnokság győztese

Réthy MSE a férfi egyes bajnoka. A Haggibbor-gárda kiváló szereplése

Tegnap este részlegesen befejeződtek a kolozsvári kerületi teniszbajnokságok, amelyek néhány váratlan eredményt hoztak. A női egyes bajnokságot általános meglepetésre Devecseri Anci, a Haggibbor talentumos fiatal versenyzője ragadta el, aki ragyogó formában játszva a favorit Rosinnét U. és cap. Giurgiutnét U. érdekfeszítő és izgalmas küzdelem után megadásra kényszerített és ezzel a női bajnokság győztese lett. Ez a győzelem csak újabb állomása annak a hatalmas fejlődésnek, amelyen ez a talentumos versenyző rövid idő alatt keresztülment — drive-jai, back-hand-jei, helyezkedése, leütései és tempóirása oly lebilincselő játéktudásról és készségről tettek tanúságot, amely gyönyörű versenyzői karriert jósol az ifjú Devecseri Ancinak.

A férfi egyesben is egy fiatal marosvásárhelyi versenyző: Réthy nyerte meg a bajnokságot, korát meghazudtoló rutinnal és fölényel játszva. A II. osztályu vegyespárosban a Heller Iboly—Heller dr. H. pár biztosan és fölényesen győzött. Heller Iboly azonban II. o. női egyesben második helyre került a stílusosan játszó Farkas Olgával szemben. A verseny, amelynek részletes méltatására még visszatérünk, a következő eredményeket hozta:

Férfi egyes I. oszt. Bajnok Réthy Tibor MSE. 2. Bolinteanu U. 3. Metianu kapitány U és dr. Lám MSE. Döntő eredménye: 7:5, 6:2, 6:2.

Férfi páros I. oszt. Bajnok Metianu kapitány—Sirb kapitány U. 2. dr. Láni—Réthy MSE. 3. Razvan—Savu U és Gárdos MSE—Bolinteanu U

Döntő: 3:6, 6:4, 3:6, 6:3, 6:3.
Női egyes I. oszt. Bajnok Devecseri Anci Haggibbor. 2. Giurgiutné. 3. Rosinné U és M. Kovács Irén KAC.

Döntő: 6:3, 6:8, 7:5.
A döntőküzdő nagy izgalom közepette zajlott nagy publikum előtt és gyönyörű játékokat eredményezett.

Női páros I. oszt. Bajnok Veressné—Lámmé KAC. 2. Giurgiutné—Koppné Universitatea. Döntő: 6:1, 6:3.

Férfi páros II. oszt. 1. Szemerjai I.—Szemerjai II. KAC. 2. Radó—Farkas Haggibbor. Döntő: 6:3, 6:0.

Vegyes páros II. oszt. 1. Heller—dr. Heller Haggibbor. 2. Löw—Boskovitz TC. Döntő: W. 0.

Női egyes II. oszt. 1. Farkas Olga. 2. Heller I. Haggibbor. 3. Balla Éva KAC és Novák V. TC. Döntő: 6:2, 4:6, 6:4.

Nyomdafesték

gyári raktár — Kidd, London —
LEPAGE

Cluj. A világ legjobb festéke és a legolcsóbb. Kérjen jegyzéket. Postán kisdobozokat azonnal expedíál

Tavaszi ujdonságok

megérkeztek
NEUMANN M. Cluj férfi- és
fiu-ruha áruhaza,
Piata Unirii 14.

Közgazdaság

Tőzsde

A piac változatlanul lanya és üzletellen.

Devizák	Kolozsvár	Zürich		Páris	Buka-rest	Buda-pest	Bécs	Prága	New-york
		nyitás	zárlat						
Zürich	3220—3230	—	—	491 ¹ / ₄	3210	11031	13673	650 ¹ / ₈	1924 ¹ / ₄
Newyork ..	166—167 ¹ / ₂	51975	51975	2553	167	57340	71040	3376 ¹ / ₂	—
London	813—814	252450	252450	12402	810	2785 ¹ / ₂	3451 ¹ / ₄	16402	48581
Páris	660—670	2036	2035 ³ / ₄	—	654	2247 ¹ / ₂	2783 ¹ / ₂	132 ¹ / ₂	391 ³ / ₄
Milano	920—930	2840	2838	139 ¹ / ₄	915	3142 ¹ / ₂	3884	185	546 ¹ / ₂
Prága	495—497	1540	1540	—	495	1698 ¹ / ₂	210450	—	296 ¹ / ₄
Budapest ..	2915—2925	9060	9062	—	2935	—	12380	589 ³ / ₄	—
Belgrád	—	91350	913 ¹ / ₂	—	290	1008	1249	5947 ¹ / ₂	176
Bukarest ..	—	315	315	1535	—	345	428 ¹ / ₂	2037 ¹ / ₂	60 ¹ / ₂
Varsó	—	5810	5810	—	18 ¹ / ₂	6410	7945	378	—
Bécs	2350—2360	731750	731750	—	2350	8070	—	475 ¹ / ₂	—
Berlin	3970—3980	12316	12316	—	3950	13590	16830	800	—

Száz lej árfolyama: Zürich (utó) 315, Páris 1535, Budapest 345, Bécs 42850, Prága 2037¹/₂.

Holnap jelenik meg a forgalmi adó alá eső cikkek hivatalos ártáblázata. Bukarestből jelentik: A forgalmi- és luxusadók kiszámításánál alapul szolgáló irányárak megállapítására kiküldött pénzügyminisztériumi bizottság befejezte munkáját és az általa összeállított ártáblázatok valószínűleg a „Monitorul Oficial“ szerdai számában fognak megjelenni. Ezzel egyidejűleg körrendelet megy az összes vámhivatalokhoz, hogy június 5-től kezdődőleg az importált áruk forgalmi- és luxusadóját a hivatalos táblázatok alapján állapítsák meg. Június 5-ig tehát ezeknél az árúknál továbbra is úgy számítják ki a forgalmi- és luxusadót, hogy a számlában feltüntetett összeghez hozzáadják a vámilletéket és a szállítási költségeket, míg az exportcikkeknek csak a számla értéke után.

A fondantombonok és simított nyomópapír új fuvardíja. Az államvasutak vezérigazgatóságának rendelkezése értelmében a csokoládé fondantombonok és karamellák fuvardíját a tarif local B osztálya, az angol bombonokét pedig a C osztály szerint kell fizetni. Hasonlóképpen június elsejétől a simított nyomópapír a B osztályu tarifa alá esik a CFR vonalain.

Személyi ellentétek a zilahi Orient-cégnél. Tudósítónk jelenti: Szilágy megye egyik legnagyobb aranyu vállalata, az Orient betéti társaság, amelyet körülbelül öt évvel ezelőtt, Weisz József és Eder Géza alapítottak a kolozsvári Kereskedelmi Részvénytársaság égisze alatt Zilahon, mint betéti társaság feloszlik. Maga a bank már három éve kivált a cégből, most pedig a jelenlegi tulajdonosok is szétválnak, kizárólag személyi okokból. Augusztus elsejétől az Orient egyedül Eder Géza tulajdona lesz.

Beszüntették a romániai burgonya olasz importját. A triezsi vasutigazgatóság legújabb rendelete értelmében, amelyet a CFR-rel is közölt, az Olaszországba irányuló romániai burgonyaszállítmányoknak Radek—Postumian határállomáson át való továbbítását újabb intézkedésekig felfüggesztették. A már utban levő árut az olasz határon, vagy ahol érik, feltartóztatják és a feladó rendelkezésére bocsátják. A feltűnő rendelkezésről egyelőre nem sikerült bővebbet megtudni.

Négymillióra emeli alaptőkéjét a hátszegi Ipar és Kereskedelmi Bank. Tudósítónk jelenti: A hátszegi Ipar és Kereskedelmi Bank Rt., amelynek részvénytöbbsége dr. Deák Lajos ügyvéd, a bank igazgatójának birtokában van, elhatározta alaptőkéjének 1000.000 lejről 4000.000 lejre való felemelését. A részvénytöbbséget a „Banca Comertului“ Craiova veszi át, amely két évvel ezelőtt a Temesvári Első Ta-

karékpénztárt is szindikalizálta. Az intézet, amely 33 éve működik a hátszegi piacon, általános bizalomnak örvend, amit most fokozni fog tőkéjének nagymérvű szaporítása után.

Iparpártolási kedvezmény. A május hó 28-ikán kelt 115. számú „Monitorul Oficial“-ban megjelent minisztertanácsi határozat értelmében a „Fromageria Yorg“ cég által a temes-torontálmegyei Liebling községben létesítendő sajtgyár ideiglenesen megkapta az iparpártolási törvényben előirt kedvezményeket.

Az exportra szánt gabona és örlemények kommissziós illetéke. Bukarestből jelentik: A gabona és örlemények (liszt, korpa) kivitelének fokozása érdekében a CFR vezérigazgatósága megengedte, hogy ezeknek a kommissziós díja, ha az árut zsákokban adták fel, tehát csomagolatlanul tekinthető, 10 tonnás vagononként 100 lej legyen. A 10 tonnán felüli mennyiségek kommissziós díját, ha a többlet is ugyanabban az exportdeklarációban szerepel, a megfelelő tarifális intézkedések figyelembevételével fogják megállapítani.

Alapított 1874.

Reich B. Károly Fiai

Kötél- és kendergyárosok
Üzlet és iroda: BULV. REG. MARIA 15.
Telefon 6-49. ARAD Telefon 6-49.

Tilott és gerebenezett kenderek
Gazdasági kötélárak
Géphajtó kötelek
Malomhevederek
Zsinegek, zsákok, vízmentes ponyvák stb.

Cakkok és monogrammok

a legutolsó dívat szerint készülnek
Rövid idő alatt sikerül bebizonyítani, hogy a

Glück A. bélyegzői

és gyártmányai legjobbak, legszelbcek és legolcsóbbak. Cluj, Calea Regele Ferdinand (v. Ferencz József-ut). Szigurancaival szemben

borotva
borotvaszappan
borotvafenő szij
borotvaecset

UNICUM

„UNICUM“ Kun, Cluj,

önborotváló készülék
önborotváló pengék
acélárak
felülmulhatatlanok
Calea Victoriei 2. szám

emények

Kinizsi kikapott
niszbajnokságok

Az Uj Kelet tu-
sapat, a Kinizsi,
tudott ellenfele
ttabb és techni-
t, idegörlő preciz
mbicióval küzdő
yesen győzte le.
ége keltett álta-
etre újabb bizo-
ogy a technikai
rence is szüksé-
rtelen és meddő
nika. Annál él-
Haggibbor tor-
s eredményeket

2:0 (0:0). A
Slavia tartalé-
ot produkált és
tartálékkal sze-
roboda rugták a
lsó percében.

r 4:0 (0:0). A
al és Grünbaum-
RMS játékosok-
félidőben a nagy
aggibbor szinte
nyit, de akciót
percben Grün-
capus feje fölött
ben a kapustól
oly súlyosan,
ben már csak
és lélek nél-
játzó Haggib-
t, a KAC fel-
hátvédpar su-
Szaniszló, majd
en újabb gólo-
második részé-
e Róth fejese-
Reményi pedig
zönyben is ki-
k, kivüle Stern-
C-ből pedig a
akitovszky vál-
aságával tünte-
ette a fair mér-
ökelő publikum

inetek alatt a
ja szerepelt lo-
rnászok bámu-
artisztikus mu-
tetszését váltot-
kísérte a mu-
váló szereplése
oly szakosztály-

k:
SE. 2:0 (1:0).
orul 3:1. (2:0,
vés ezen győ-
nyerte meg a
alkerület baj-
zést és ennek
özésen fog el-

bajnoki.
E 3:3 (3:1).
Az AMTE a
zitéselegyenlit.
1 (0:1), baj-
rad 3:1 (0:0).

0 (0:0). Baj-
ek:

öntömmérkőzését
Rapid megérde-
) arányban az
1:1 (1:0).
0:0.
ok 3:0 (2:0).

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 5 lej, vastagabb betűvel 10 lej. Legkisebb apróhirdetés 50 lej. Álláskeresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelégés levet csak úgy továbbítunk ha portobélyeg mellékelve van. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej.

Fürdők figyelmébe!

Ajánlok Erdélyszerte elismert שרענא ארט, בשר a nagyváradi rabbinátus által Hechscherrel ellátott, legtisztábban kezelt és frissen olvasztott

Ibazzsirt

Friedmann Samuel — Oradea-Mare
Cuza Voda 6.

Üzletfelosztás miatt egy jókarban levő kétüléses autó igen jutányosan eladó. Értekezhetni dr. Sebestyén és dr. Fischer ügyvédek irodájában, Piata Unirii 20. sz. alatt.

Bejáró könyvelést vállalkozók. Megkereséseket „Contabil autorizat” jellegre a kiadóba kérek.

Középiskolát végzett fiatalember, román, magyar, német nyelvtudással, irodai alkalmazást keres. Gyorsírásban jártas. Cim a kiadóban.

Elsőrendű kóser házi-koszt olcsón kapható — Krauszénál, Széchenyitér 15.

A belvárosban, szépen burorozott különbejáratu utcai parkettes nagy szoba, fürdőszoba használattal, június elsejére két zsidó fiatalembernek, esetleg teljes ellátással is, vagy úresen irodahelyiségnek kiadó. Cim a kiadóban.

Friss בשר tejet literenként 8 L.-ért ajánl abo-nensek részére Elek tejüzeme, Str, Sulutiu (Vizutca) 8.

Keresek varrolányokat és tanulóéányokat. Székely Sári, Str. Isabela (Izabella-ut) 7.

Utcai burorozott szoba 2-3 személynek kiadó esetleg ellátással. Ugyanot kóser koszt kapható. — Farkas-u. 12.

Ezüstöt a legmagasabb napi aron vásárola
Tacâmul
ezüsttáru és evészközigyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Legjobban tisztít
férfi szalma-
és panama-

kalapokat
FEHÉR
Str. Memorand. 21.
(v. Unió-u.)

החבור הגדול והנפלא ולקוט הגרמני הלך שליש על אגרות הש"ס נדפס כעת בקלוז' יע"א. מחירו 150 לעי והרוצה בו ישלח לי מעות קדימה 75 לעי ויקבל איה הספר, ואשר לא ישלח לא יקבל הספר, יען לא יודפס ממנו רק מעט עקסעמפלארים.

Gerson Stern Primrabi Luduş, Jud. Turda

A FIATALSÁG SZÉPSÉGÉT és ÖDESEGÉT FOKOZNI ÉS MEGŐRIZNI KIZÁRÓLAG A FELÜLMULHATATLAN
PERLE DE PARIS
JOCKEY CLUB
FLEUR D'ELITE
ETOILE DE FRANCE
LADY
EAUX DE COLOGNE ÉS ILLATSZER HASZNÁLATA UTÁN LEHET

Kotta LEPAGE-nál

Cluj. Minden zenemű a világon. Legolcsóbb és mindent megkap azonnal. — Kérjen jegyzéket

Most jelent meg!

WELLS

uj remekműve a világ-történet kiegészítő része

107 képpel, műnyomópapíron, fébörkötésben

ára 640 lei

Kapható minden jobb könyvkereskedésben és VIDOR MANÓ RT.-nál Oradea

A művészetek fejlődése

KÉRJEN MINDENUTT
„PIERRE” BOROTVAPENGET
TISZTA SVÉDACÉLBŐL KÉSZÜL
EZÜST ÖTVOZÉSSAL

LA LAME DE LUXE PIERRE

LEGJOBB LEGOLCSÓBB
A VILÁGMÁRKÁK KÖZÖTT VEZET

Fájós, beteg lábaknak

PODOL

lábápoló s lábizzadás elleni krém valóságos áldás

Hatása bámulats, kezelése egyszerű. Az egyetlen lábápoló, mely mindenféle lábbántalmat azonnal és tökéletesen megszüntet. Csodás hatását ezer köszönőlevél igazolja, mert nincs az a lábfájás, legyen az izzadással járó, vagy égető érzés, pöföftés, lábak dagadása, hogy az egy kura betartása után meg ne szűnjön. **Hatásának titka**, egytáttal óriási előnye **zsiros tartalma**, melynél fogva hatása állandó, nem igényel mindennapos kezelést. Kenje be csak egyszer lábát **Csanda-féle Podolla** s lábizzadása azonnal megszűnt, lába visszanyeri rendes puhaságát, tünde, friss lesz, járhat, dolgozhat, sportolhat vele, nem éri, hogy cipő van a lábán, tyukszemképződésnek elejét veszi, megvédi a megfagyástól és a dagadástól. **Ne kísérletezzen különféle szerekkel**, a **Podol** minden lábbántalmat biztosan megszüntet. Egy doboz ára 35 — lej, utasítás mellékelve. — Kapható minden gyógyszerertárban, drogueriában. Készíti **Csanda Gyógyszerár, Oradea**. Postai szétküldés, 3 doboz rendelésnél bérmentve. — Utazatoktól ovakodjunk

UJ KELET
KÖNYVOSZTÁLYA

Cluj, Str. Baron L. Pop 10

Könyvek,

amiket mindenkinek olvasni kell:

- Hatvany Lajos: Urak és Emberek I-II. 510
- Maxim Gorkij: Az Artomonovok 230
- Kosztolányi Dezső: Édes Anna 250
- St. Zweig: Amok 250
- Zsolt Béla: Házassággal végződik 320
- Nagy Endre: Lukits Milos kalandjai 160

Szováta fürdőn a mult évben megnyilt s kitünően bevált **שרענא ארט, בשר uri panzio** a villa SPERANZA-ban lényeges átalakításokkal, ezidén már **junius havában megnyilik.**

Elismerten elsőrangú konyha, csukott veranda. Bejáró vendégeknek külön étterem.

Felvilágosítással és kívánatra prospektussal szolgál, előjegyzést elfogad **dr. Krausz Józsefné**, főrabbiné, Diciosanmartin (Diesősztmárton)

Traktorképviselet

Világhírű Rumely Oil Pull Traktorok vezérképviselete a romániai üzlet lebonyolítására oly anyagiilag és erkölcsileg kifogástalan **képviseletet keres**, felelő jó összeköttetésekkel és agilitással ezen legelső helyen álló traktorok terjesztését kiterjedt mérvben garantálják. — Írásbeli ajánlatokat kér ezen traktorok vezérképviselete:

Mezőgazdasági és Ipari Gépkereskedelmi Részvénytársaság
Budapest, V., Balaton-utca 12.

Szerkesztőség, kiadó hivatal és nyomda Cluj-Kolozsvár, St. Baro L. Pop (Brassai-utca) 1. Telefon: Szerk. és kiadóhivatal 9-77 Es. N. Sz. — — — 2- Egyes szám ára pályaszavaron és vidéken 51 Bukarestben is 51

1927 junius 1 Szer

A román velségi

Az utóbbi hónap konferenciák napirendjében különböző fővárosokban szerepel a nemzeti zsidóság helyzete is. Ezek között nem meglepő, ez a kérdés rendi témája lett az világnak, anélkül, hogy részéről ebben az irányban akár nem hivatalosan is nézet volt. Hiszen a szövetség kisebbségi lentette ki a napot diakkonferencián, hogy kérdésben egyetlen pniából, amiből ő azt hogy nem igazak a ról szóló hírek.

Nem értünk egy okfejtésével, aki abbnai zsidók nem a szövetséghez, azt a hogy Romániában a romániai zsidók nem földre panaszkodni, rózsás, hogy azzal elégedve, hanem ti mert az állam iránti nekik, hogy jogaiké ország határában belül eszközeivel.

A romániai zsidó magatartása azonban egyes külföldi zsidó hogy egy kirívó ant időközönként szóvá zetekői fórumok előtt Igy a Népszövetség folyó berlini kongre elhangzott a román román Népszövetség professzor replikázott kezett megvédeni Ro előtt. Hogy milyen Pangrati ennek a hiv dolga.

Mi azon a vélemény, hogy a bukare zolni igyekezett a ro egyáltalán nem volt nia tekintélyét növel külföldi közvélemény ellenkezőleg, Pangrat mondó érveivel, még izgatott atmoszférát panasztevő Diesengof mester elhárítani így vádját a román nép kicsiny agresszív esoy Pangrati rektor és a cia egész folyamán a hogy a romániai ant hető, de jogosult is, a háboru alatt illoja kedett. Ahelyett teh bélyegezte volna meg amelyet a kormány kozatai szerint — ig delegáció minden ere bebizonyítsa, mennyi állapot az, hogy mus van.

Kötve hisszük, h